

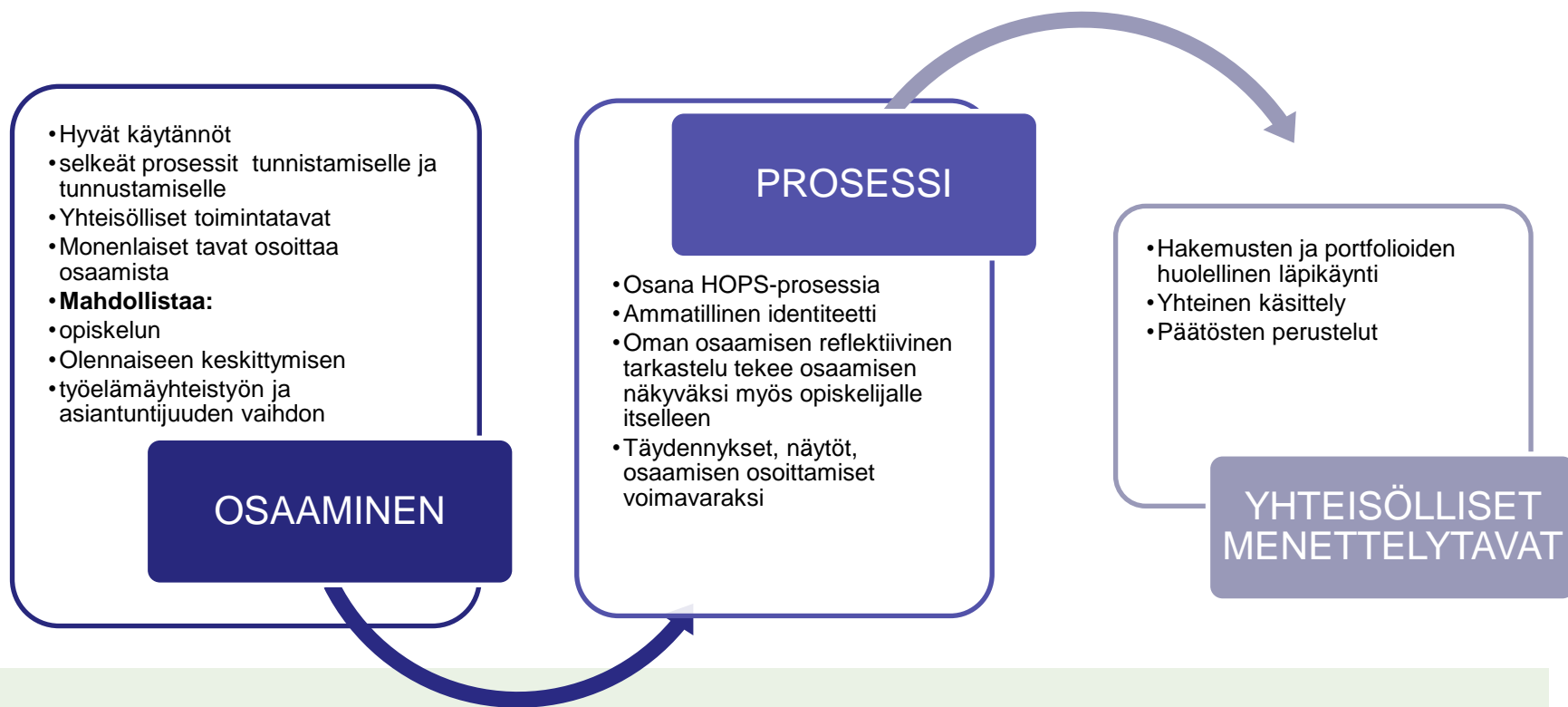

Sosiaalialan AMK-verkostopäivät 7.- 8.4.2011

Ahot ja sosiaalialan ammattikorkeakoulutus, Onnistumisia ja kehittämishaasteita käytännön kokemusten sekä Ahot korkeakouluissa – hankkeessa tehdyn kehittämistyön pohjalta

Marjo Kolikka, yliopettaja, Diakonia-ammattikorkeakoulu

AHOT -YDINKYSYMYKSET

Aikuisten koulutus on DIAKissa monimuotoistettu tutkintotasolla 2004 alkaen:

- ✓ Kehitämme opetusta sulautuvan opetuksen periaatteiden mukaisesti
- ✓ Haastamme opiskelijan tutkivaan ja kehittävään yhteisölliseen prosessiin (DiA-VAM pilotti sen erityisenä sovelluksena)
- ✓ Opinnoissa edetään laajoin oppimistehtävin ohjattua reittiä pääosin yhteisessä aikataulussa.
- ✓ Tavoitteena on ammatillisten ilmiöiden tunteminen, ymmärtäminen ja tutkivan ja kehittävän ammatti-identiteetin syntyminen – alusta asti reflektiivisen kirjoittamisen tukemana.

- Opetussuunnitelma, joka on otettu käyttöön 2010 vuoden alusta, on osaamisperustainen
- Hyvät käytännöt ja selkeät prosessit tunnistamiselle ja tunnustamiselle on luotu 2009 aikana ja niitä on täsmennetty ja kehitetty kertyneen kokemuksen perusteella
- Yhteisölliset toimintatavat
- Käytössä ovat monenlaiset tavat osoittaa osaamista

AHOT mahdollistaa:

- Opiskelun ja lisää motivaatiota
- Olennaiseen keskittymisen
- Työelämäyhteistyön ja asiantuntijuuden vaihdon

AHOT

- On mahdollisimman kokonaisvaltainen prosessi
- Liittyy HOPS-prosessiin => Luonteva osa oppimisprosessia
- Opiskelijalähtöinen, mutta edellyttää ohjausta

Silloin, kun runsaat AHOToinnit uhkaavat pirstoa prosessia on kirjoittaminen (esim. portfolio) merkityksellinen:

- Ammatillisen identiteetin syntymiselle
- Oman osaamisen reflektiivinen tarkastelu tekee osaamisen näkyväksi myös opiskelijalle itselleen

Täydennykset, näytöt, osaamisen osoittamiset ovat opiskelijalle voimavaraistavia ja koulutukselle voimavara

- Ajankohtainen työelämä tieto ja –osaaminen
- Hyvien verkostojen syntyminen

Yhteisöllinen foorumi voi olla opettajienkokous, vastuupettajien erityinen kokous tms. luonteva yhteys hakemusten käsittelyyn

- ✓ Yhteinen käsittely takaa opiskelijoiden keskinäisen tasa-arvon
- ✓ Opettajien AHOT-osaaminen karttuu
- ✓ Portfolioiden huolellinen läpikäynti toteutuu jo valmistelussa
- ✓ Päätösten perustelut liittävätkin AHOToinnit osaksi prosessia ja antavat opiskelijalle välineitä esimerkiksi täydennyksiin

- Portfolio-ohjeistus, jossa Diakissa on vara kehittyä **kokonaisvaltaisempaan** (prosessi) ja **ennakoivampaan** (yksittäisistä AHOToinneista koko polun tarkasteluun) suuntaan
- Hyviä ”**näyttötyökaluja**” ja käytänteitä.
- Avoin prosessi, jossa selkeät muutoksenhakukäytännöt

Opettajille suunnatun ohjeistuksen korjaus

- Oikeudenmukaisuus ja opiskelijälähtöisyys vaatii jatkuvaa työtä
- Osaamisen osoittamisen monet tavat paremmin käyttöön
- **Portfolio-ohjeistuksen kehitettiin reflektiivisempään suuntaan**
- AHOT-päätösten perustelujen korostaminen

Arviointi

- Perusasiakirjana portfolio
- **Erilaiset tavat** osoittaa osaamista (erillinen liite)
- Täydennysten ja AHOTointien mitoitukset tarkasti esille
- Osaamisen arviointi edellyttää osaamiskuvauksia ja alakohtaisia kriteereitä
- **Vastaukset ja perustelut** on kirjattava huolellisesti ja opiskelijalle selkeästi
- Arvioinnissa työelämäyhteistyön merkitys

Uudenlainen työelämäyhteistyö

- Tarve kehittää osaamisen osoittamisen työelämälähtöisiä tapoja => esim. harjoittelujen yhteyteen
- Näyttöjen kautta opiskelijoiden työelämäasiantuntijuus ja osaaminen tulee jakoon.
- Haasteena englanninkielisen koulutusohjelman opiskelijoiden työelämänäytöt.

Resurssikysymykset

- Edellyttää seurantaan. Sen pohjalta voidaan miettiä resursointiperusteita uudelleen
- Opiskelijoiden osaamisen osoittamiset/ Näytöt resursseina
- Opiskelijan työmäärä / laajuudet

AHOT –päätösten käsittelyn yhteisölliset foorumit

- Yhdenvertaisuus
- Opettajien osaamisen kehittyminen
- Menettelyjen validius
- LAATU => näkyväksi tekeminen

Erityisen oppijan kysymykset

- Erilaiset tavat osoittaa ovat merkityksellisiä
- Hyvin kirjoitettu ei välttämättä ole hyvin osattu eikä huonosti kirjoitettu ole välttämättä huonosti osattu

TEEMA	KIRJOITUSAJANKOHTA
Minä oppijana elämänkaareni eri vaiheissa (vain reflektiotekstit)	1. lukukausi, opintokokonaisuus: ammatillisuuden perusteet (AOP)
Oma työhistoria lapsuudesta nykypäiviin	1. lukukauden puoliväli, kuten edellä
Minä autettavana elämänkaareni varrella	1. lukukauden loppu, kuten edellä
Minä kirjoittajana, tutkijana ja kehittäjänä	1. lukukauden loppu, opintokokonaisuus: tutkimus ja kehittäminen (TK)
Minä auttajana	1. lukukauden loppu, ammatillisten perusopintojen loppukoonti
Miten minut on kasvatettu	2. lukukauden alku, opintokokonaisuus: toimintakyvyn tukeminen (TT)
Millainen minä olen kasvattajana	2. lukukauden alku, kuten edellä
Hengellisen elämäni omaelämäkerta	2. lukukauden loppupuoli, kirkollisen polun valinneille TT on 8 op lyhyempi ja sen paikalla on kristillinen usko.(KU)
Ammatillinen opintokokonaisuus, joista opiskelija valitsee polkuunsa kaksi	3.-4. lukukausi
Minä ja vanhuus	Opintokokonaisuus: vanhuus (VAN)
Omat kokemukseni mielenterveys- ja päihdeongelmista ja -ongelmaisista	Opintokokonaisuus: mielenterveys- ja päihdetyö (MP)
Selviytymisstrategiani oman elämänkaareni varrella	Opintokokonaisuus: osallisuus ja sosiaalinen tuki (OS)
Omat nuoruuden tunnot nuortenkirjan herättämänä	Opintokokonaisuus: Lapset nuoret ja perheet (LN)
Oman muukalaisuuden /erilaisuuden kokemukset elämänkaaren varrella	5.-7. lukukausi Opintokokonaisuus: monikulttuurisuus (MK)
Minä, tekstini ja ammatillinen kasvuni sosionomiksi (opintojen aikana kirjoitettujen tekstien tarkastelu ja niistä kirjoittaminen)	5-7 lukukausi Opintokokonaisuus: työ, työyhteisöt ja johtaminen (TTJ), joka osuu siihen vaiheeseen opintoja, jolloin tehdään oppinnäytetyötä ja opintopolku on loppuillaan
Teemoja yht. 14	

Osaaminen ja arviointi

- Alakohtaiset viitekehykset ovat tulossa
- Arvioinnin merkityksen pohdinta: mitä kaikkea voidaan arvioida ja miten
- Arviointi ei saa estää henkilökohtaistamiseen ja monenlaisiin koulutusuriin liittyvää joustavuutta

AHELO=

- Hetken unohduksissa ollut, mutta nyt jälleen esillä => korkeakoulu-Pisa

AHOTin tarkastelu osana HOPS-prosessia

Laatukysymykset

- Millaista osaamista ja millaisten prosessien tuloksena syntyy?
- Miten joustavuus ja laatu yhdistyvät?

Ohjauksen merkitys

Ennakointi

- Millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan?

Diakin intressinä valtakunnallisen jatkohankkeessa opiskelijanäkökulma